

Sınıflama ve Sınıflama Sistemleri

Arş. Gör. Nevzat ÖZEL

İÇERİK

- Sınıflama Nedir?
- Sınıflamanın Amaçları Nelerdir?
- Sınıflama Sistemleri ve Türleri
- Bir Sınıflama Sisteminde Bulunması Gereken Özellikler Nelerdir?
- Raf Düzenlemeleri

Sınıflama Nedir?

- Bölümlemek eylemi, sınıflandırmak (TDK)
- Kitaplık dermesinde yer alan her türlü gerecin konusunun belirli bir kural gereğince saptanması (B.Yurdadoğ)

Sınıflamanın Amaçları Nelerdir?

- Kütüphane materyallerinin konu düzenlemelerini gerçekleştirmek
- Sistematik konu kataloğunun (indeksinin) düzenlenmesini gerçekleştirmek

Sınıflama Sistemleri ve Türleri

- Dewey Decimal Classification (DDC, DC)
Dewey Onlu Sınıflama Yöntemi, 1876
- (Expansive Classification) Charles A. Cutter,
1891-1893 Genişler sınıflama yöntemi
- (Subject Classification) James Duff Brown,
1894 Konu sınıflaması yöntemi
- (Universal Decimal Classification) UDC,
1899 Universal Onlu Sınıflama Yöntemi

Sınıflama Sistemleri ve Türleri

- (Library of Congress Classification) LCC, LC Kongre Kütüphanesi Sınıflama Yöntemi 1899-1920
- (Bibliographical Classification) Henry Evelyn Bliss Bibliyografik-Kaynakçasal Sınıflama Yöntemi, 1940-1953
- (Colon Classification) CC İki Nokta Sınıflama Yöntemi 1933-

Bir Sınıflama Sisteminde Bulunması Gereken Özellikler Nelerdir?

- Genel konulu kitaplar için “genel konular” adı altında ayrı bir grup toplamaya imkan vermeli (Örn: Ansiklopedi, Sözlük v.b.)
- Bir sınıflama sistemi sistematiik olmalı. Genelden özele düzenlenmiş olmalı. İlgili konular birarada tutulmalı. Konunun her yönü, bir başlık altında birarada toplanmalı. Yeni konularda aynı düzenle eklenmeli

Bir Sınıflama Sisteminde Bulunması Gereken Özellikler Nelerdir?

- Konusundan çok biçimi ile ağırlık taşıyan yapıtların biçim sınıflandırmasına olanak vermeli [Örn: Edebiyat (DC 800 gibi)]
- Konu altında “standart” alt bölümlenmeye olanak vermeli. Başka deyişle belli bir konusu olan yapıtların ayrıntılı olarak sınıflandırılmasına olanak vermeli. Konular, konu altında biçimine göre de sınıflandırılabilmesi. Özetler, sözlükler, süreli yayınlar, v.b. fiziki biçimleme ya da felsefi ve kuramsal bölümlenme yapılabilmesi.

Bir Sınıflama Sisteminde Bulunması Gereken Özellikler Nelerdir?

- Mümkün olduğu kadar tam olmalı. Konunun bütününe kapsamalı.
- Sınıflama şeması esnek ve genişleyebilir olmalı. Genel düzeni bozulmaksızın herhangi bir yeni konuyu kapsayabilmeli. Yani sistemin genel düzeni bozulmaksızın yeni konuların veya alt konuların eklenmesine uygun olmalıdır. Bu esneklik ve genişleyebilirlik özelliği, simgeleme (notasyon) düzeninde de bulunmalıdır.

Bir Sınıflama Sisteminde Bulunması Gereken Özellikler Nelerdir?

- Terminolojisi şemada ve indekste açık ve öz olmalı.
- Notasyon akılda kalıcı (mnemonic) olmalı.
- Kullanımı kolaylaştıracak bir alfabetik dizin olmalı.
- Gözden geçirip yenileniyor olmalı.

Çeşitli görüş açılarından sınıflamaya olanak vermeli

Raf Düzenlemeleri

- Açık raf düzenlemesi
(open stocks)
- Depo-Kapalı raf düzenlemesi
(closed stocks)

Açık raf düzenlemesi (open stocks)

- Okuyucunun kütüphaneciye gerek duymaksızın bilgi kaynaklarını araması ve bulması

Kapalı raf düzenlemesi (closed stocks)

- Okuyucunun aradığı bilgi kaynaklarının kütüphaneci tarafından bulunup verilmesi